

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

Pirkko-Liisa Meius

Jaauuar 2026

Mis on riigiabi?

- Euroopa Liidu Toimimise Lepingu art 107 lg 1:

Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud **ettevõtjaid** või teatud kaupade tootmist, **siseturuga kokkusobimatu** niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

- 1) riigi vahendid 2) valikulisus 3) majanduslik eelis 4) kaubanduse ja konkurentsi moonutamine EL riikide vahel.
- Art 107 lg 2-3: erandid, mil riigiabi on siiski lubatud

Riigiabi alused

- (1) Toetust antakse **üldise grupierandiga hõlmatud riigiabina** komisjoni määruse (EL) nr **651/2014** ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi üldine grupierandi määrus), artiklite **26, 27** või **56**.
- (2) Toetust antakse **põllumajandusliku grupierandiga hõlmatud riigiabina** komisjoni määruse (EL) **2022/2472** millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022, lk 1–81) (edaspidi põllumajanduslik grupierandi määrus), artikli **55**.
- (3) Toetust antakse **vähese tähtsusega abina (VTA)** komisjoni määruse (EL) **2023/2831**, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023), tähenduses.

Grupierandite ülesehitus

I peatükk ÜLDSÄTTED

(1) Reguleerimisala

(2) Mõisted

II peatükk JÄRELVALVE (menetlusnõuded – põllumajanduslik grupierand)

III peatükk Erinevate abiliikide suhtes kohaldatavad erisätted

- 1. jagu **Regionaalabi**
- 4. jagu **Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antav abi** (artiklid 26, 27)
- 13. jagu **Kohalikule taristule antav abi** (artikkel 56)
- 7. jagu **Abi maapiirkondade VKEde toetamiseks** (artikkel 55)

Üldine grupierand (EL) nr
651/2014 (GBER, ÜGEM)

Artikkel 26 Investeeringuteks ettenähtud abi teadusuuringute taristule

- **Majandustegevust toetava** teadusuuringute taristu rajamiseks või uuendamiseks.
- 91) „teadusuuringute taristu” – **rajatised, vahendid ja nendega seotud teenused, mida teadusringkonnad kasutavad teadusuuringuteks vastavates valdkondades.**

Mõiste hõlmab järgmist: teadusseadmed ja uurimistarbed, teadmispõhised ressursid, näiteks kollektsioonid, arhiivid ja struktureeritud teaduslik teave, info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevad taristud, näiteks võrgud, infotöötlus, tarkvara ja kommunikatsioonivahendid ning muud teadusuuringute teostamiseks vajalikud üksused. Sellised teadusuuringute taristud võivad asuda ühes kohas või olla jaotatud (organiseeritud ressursivõrgustik) kooskõlas nõukogu 25. juuni 2009. aasta määruse (EÜ) nr 723/2009 (19) (Euroopa teadusuuringute infrastruktuuri konsortsiumi (ERIC) käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku kohta) artikli 2 lõikega a;

Artikkel 26

- Kui teadusuuringute taristu toetab nii majanduslikke kui ka mittemajanduslikke tegevusi, tuleb iga tegevusliigi rahastamist, kulusid ja tulusid **arvestada eraldi**.
- Taristu toimimise või kasutamise eest võetav tasu peab vastama turuhindadele.
- Juurdepääs taristule peab olema **avatud mitmele kasutajale, läbipaistev ja mittediskrimineeriv**.
- Abikõlblikud on materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtud investeeringute kulud.
- Abi osakaal ei tohi **ületada 50 %** abikõlblikest kuludest.

Artikkel 27 Innovatsiooniklastritele antav abi

- 92) „innovatsiooniklaster” – struktuur või organiseeritud rühm, mis **koosneb sõltumatutest pooltest** (näiteks innovaatilised idufirmad, väikesed, keskmise suurusega ja suurettevõtjad, teadusorganisatsioonid ja teadmisi levitavad organisatsioonid, teadustaristud, katse- ja eksperimenditaristud, digitaalse innovatsiooni keskused, mittetulundusühingud ning muud nendega seotud ettevõtjad) ning mille **eesmärk on soodustada innovatsiooni ja uusi (näiteks digitaalseid) koostööviise** taristu jagamise ja/või selle jagamise edendamise, teadmiste ja kogemuste vahetamise ning klatri ettevõtjate ja muude organisatsioonide vahelise teadmussiirde, võrgustumise, teabe levitamise ja koostöö tõhusa toetamise kaudu.

Artikkel 27

- Investeeringuteks ettenähtud abi võib anda innovatsiooniklastri omanikule.
- Juurdepääs klastri territooriumile, kaitistele ja tegevustele peab olema **avatud mitmele kasutajale, läbipaistev ja mittediskrimineeriv**.
- Klastri rajatiste kasutamise ja nende tegevuses osalemise tasud peavad vastama **turuhinnale** või kuludele koos mõistliku marginaaliga.
- Investeerimisabi võib anda klastri rajamiseks või uuendamiseks.
- Abikõlblikud on materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtud investeeringute kulud.
- Abi osakaal ei tohi ületada 50 % abikõlblikest kuludest.

Artikkel 56 **Kohalikule taristule** antav investeeringuteks ettenähtud abi

- Kohaliku taristu rajamise või uuendamise rahastamiseks antav abi, millega **aidatakse kohalikul tasandil** kaasa ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna parandamisele ja tööstusliku baasi ajakohastamisele ja väljaarendamisele.
- Välistused:

Käesolevat artiklit ei kohaldata sellisele taristule antava abi suhtes, mis on hõlmatud käesoleva määruse III peatüki muude jagudega, (v.a 1. jagu „Regionaalabi”).

Käesolevat artiklit ei kohaldata ka lennujaamade ja sadamate taristu suhtes. Muude jagudega on hõlmatud näiteks sporditaristu, teadusuuringute taristu jt.
- Huvitatud kasutajad **peavad taristule juurde pääsema avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel**. Taristu kasutamise tasu või müügihind peab vastama turuhindadele.

Artikkel 56

- Abikõlblikud kulud on materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtud investeeringute kulud.
- Abi summa ei tohi ületada abikõlblike kulude ja investeeringu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum tuleb abikõlblikest kuludest maha arvata eelnevalt asjakohaste prognooside alusel või tagasinõudmise mehhanismi kaudu. (vt näiteid [PRIA meetme lehelt](#))
- Eriotstarbelist taristut ei vabastata käesoleva artikli alusel teatamiskohustusest.
- 33) „**eriotstarbeline taristu**” – taristu, mis on ehitatud eelnevalt kindlaksmääratud ettevõtja(te) jaoks ning mis on kohandatud nende vajadustele.
- Abi osakaal ei tohi ületada 65%.

Põllumajanduslik grupierand (EL)

2022/2472

Põllumajanduslik grupierand (EL) 2022/2472

Kohaldamisala:

abi mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), kes:

- i) kes tegutsevad põllumajandussektoris;
 - ii) kes tegelevad **maapiirkondades** aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast **välja jääva mittepõllumajandusliku** tegevusega, kui abi antakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ja seda kaasrahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi „EAFRD“) või antakse selliselt kaasrahastavate meetmete raames täiendava riikliku rahastamisena.
- Maapiirkonna määratlus leitav PRIA kodulehelt.

Artikkel 55 Abi põhiteenuste ja taristu jaoks maapiirkondades (**VKE-dele**)

- ÜPP strategiakava raames antav abi **mis tahes liiki taristu** loomisse, parendamisse või laiendamisse **maapiirkondades**.
- **Väiketaristu**: rahastamiskõlblikud kulud on piiratud 2 miljoni euroga;
- Välistab: taastuenergiasse ja energiasäästu ning lairibataristusse.
- Nõue: investeeringutega hõlmatud tegevust viiakse ellu vastavalt maapiirkondade omavalitsusüksuste ja külade ning nende põhiteenuste arendamise kavadele, kui sellised kavad on olemas, ning see peab olema **kooskõlas** asjakohase kohaliku arengu strateegiaga;
- Abikõlblikud on materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse investeerimise kulud;
- Toetusmäär meetme määrusest: ettevõtlushuub kuni 65% , ettevõtlustaristu kuni 50%.

Vähese tähtsusega abi (VTA)

- Komisjoni määruse (EL) 2023/2831.
- Ühele ettevõtjale antava abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot.
- VTA määrus artikkel [2 punkt 2](#).
- VTA jäägi kontrollimine on võimalik Rahandusministeeriumi Riigiabi ja vähese tähtsusega abi registerist:
<https://fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused/riigiabi>

Tänan!